

Nr 229.

Av herr **Bergqvist**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försvarsväsendets ordnande.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 50 till innevarande års riksdag har beträffande den andliga vården vid armén föreslagits, att arvodena till samtliga nuvarande regementspastorer samt till slottspastorn å Karlberg skola indragas. På sätt 1924 års försvarskommitté föreslagit finner Kungl. Maj:t, att de religiösa behoven hos den militära personalen och de värnpliktige bör, med truppförbandens förläggning till städerna, kunna tillgodoses på annat sätt.

Endast garnisonspastorsbefattningarna i Boden och å Karlsborg hava bibehållits.

Ehuru av propositionen ej närmare framgår, på vilket sätt Kungl. Maj:t tänkt sig att den religiösa vården vid armén skulle tillgodoses, torde man av hänvisningen till truppförbandens förläggning till städerna få draga den slutsatsen, att den huvudsakligen skulle bestridas genom vederbörande församlingars prästerskap. En sådan anordning kan dock icke anses tillfredsställande. Församlingarnas prästerskap framför allt i städerna har i regeln full sysselsättning redan förut med de mångahanda göromål som sammanhånga med församlingstvården. Ofta nog hopar sig arbetet så, att det svårigen kan medhinnas, särskilt i våra dagar, då icke blott arbetsbördan på pastorsexpeditionen växer, utan även den rent församlings- och själavårdande verksamheten tager sig en mångfald av former, som på ett helt annat sätt taga prästens tid och krafter i anspråk än förr.

Man kan därför icke förutsätta, att städernas prästerskap skall kunna i någon vidare omfattning ägna sig åt den religiösa och sedliga vården vid de dit förlagda truppförbanden.

Med den anordning, som Kungl. Maj:t synes ha tänkt sig, skulle själavården vid armén huvudsakligen komma att bestå däri, att den militära personalen och de värnpliktige finge tillfälle att deltaga i de offentliga församlingsgudstjänsterna i de städer, dit trupper komma att vara förlagda. Detta är dock icke nog. Särskilt för den värnpliktiga ungdom, som sammandrages vid våra lägerplatser, är det av största vikt, att en effektivare religiös vård kan beredas dem genom prästerliga krafter, som kunna ägna mera tid åt arbetet vid regementena samt träda i närmare personlig beröring med de värnpliktiga och samla dem omkring ideella intressen genom föreläsningar och samkväm i soldathem m. m.

Den betydelse våra regementspastorer haft och hava såsom förmedlare mellan de värnpliktige och deras hem under vapenövningarna får icke heller underskattas, och det skulle säkert vara till stor skada om denna förmedlingslänk skulle försvinna.

På grund av det anförda och med hänvisning till de skäl för regementspastorsinstitutionens bibehållande, som anförts i en inom andra kammaren av herr Pehrsson i Göteborg väckt motion nr 302, finner jag mig icke kunna underlåta att till riksdagen göra hemställan om regementspastorernas bibehållande.

Skulle emellertid riksdagen icke finna skäl att bifalla denna hemställan, tillåter jag mig som ett andra alternativ föreslå en annan utväg för tillgodoseende av det synnerligen viktiga behovet av särskild religiös och sedlig vård vid armén. Jag tänker mig, att ett visst belopp, exempelvis 50,000 kr. för år, ställdes till Kungl. Maj:ts förfogande för att efter vederbörandes hörande användas för själavårdande och kulturellt fostrande ändamål bland den värnpliktiga ungdomen och den militära personalen å lägerplatserna.

De myndigheter, som av Kungl. Maj:t borde sättas i tillfälle att yttra sig om anslaget lämpligaste användning, torde böra vara dels regementscheferna och dels domkapitlen. Även Svenska kyrkans diakonistyrelse, som är en av Kungl. Maj:t auktoriserad organisation för fri kristlig verksamhet inom kyrkan, synes ock i denna fråga böra få uttala sitt ord.

Jag tillåter mig alltså hemställa,

att riksdagen ville besluta, att regementspastorsinstitutionen inom svenska armén skall bibehållas och anvisa de med hänsyn till den eventuellt blivande nya härordningen härför erforderliga medel, eller,

därest detta ej kan av riksdagen bifallas,

att riksdagen ville besluta att för vart och ett av de närmaste fem budgetåren från och med den 1 juli 1926 anvisa och ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett extra anslag av högst 50,000 kr. för att efter vederbörande militära myndigheters samt domkapitlens och Svenska kyrkans diakonistyrrelsens hörande användas för bestridande av pastorälvården inom armén.

Stockholm den 21 mars 1925.

O. Bergqvist.